

Beslisnota voor de raad

Datum 29 november 2021

Openbaar

Onderwerp Begrotingswijziging gevolgen corona begroting 2021
Versienummer 2

Portefeuillehouder D.S. de Jong
Informant Jan van Dijk
Afdeling Concernstaf
Telefoon (038) 498 2664
Email J.van.Dijk@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel Diversen (zie begrotingswijziging in bijlage 1)
Begroting wijzigen Ja
Dekking ten laste van Ontvangen compensatiegelden corona

Bijlagen

1. Begrotingswijziging begroting 2021 (begrotingstechnische uitwerking raadsvoorstel)
2. Totaaloverzicht ontvangen compensatiegelden via het gemeentefonds.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen het aanpassen van de begroting 2021 als gevolg van de nadelige gevolgen vanwege corona.

Datum 29 november 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

In de informatienota 'Monitor financiële gevolgen corona per september 2021' van 5 oktober 2021 hebben wij een actueel beeld geschetst van de financiële gevolgen voor de gemeente vanwege de coronamaatregelen zoals die per september jongstleden bekend waren. In de informatienota hebben wij aangegeven in december 2021 met een raadsvoorstel te komen om de begroting 2021 aan te passen, omdat we dan meer zicht hebben op de gemaakte meerkosten en gedeelde inkomsten. In deze beslisnota stellen wij u voor de begroting 2021 te wijzigen vanwege de financiële gevolgen door de coronamaatregelen.

Beoogd effect

De begroting 2021 – mede vanuit het oogpunt van begrotingsrechtmatigheid - aan te passen door de ontvangen en te verwachten Rijkscompensatie in verband met corona in te zetten voor de dekking van de gemeentelijke meerkosten en de gedeelde inkomsten vanwege corona.

Argumenten

Het Rijk heeft het afgelopen jaar op diverse momenten compensatiegelden voor het jaar 2021 aan de gemeenten beschikbaar gesteld om de nadelige gevolgen van corona op te vangen. In de bijlage 2 is een totaaloverzicht opgenomen van de tot medio november ontvangen gelden in 2021. Inmiddels bereidt het Rijk de volgende compensatieronde voor, die naar verwachting in de decembercirculaire 2021 van het gemeentefonds wordt meegenomen.

Het afgelopen jaar heeft uw raad middels afzonderlijke raadsbesluiten een deel van de ontvangen gelden reeds bestemd voor de inzet van ondersteuning aan getroffen inwoners/instellingen/ondernemers. In dit raadsvoorstel doen we voorstellen om de begroting 2021 aan te passen voor de overige begrotingsposten waarvan we meerkosten en/of gedeelde inkomsten verwachten. Meerkosten die kunnen worden opgevangen binnen bestaande c.q. reeds verhoogde budgetten blijven buiten beschouwing (zoals toezicht en handhaving, afval en schoonmaakkosten gymzalen). Daarnaast blijven mogelijke meerkosten in het sociaal domein in dit voorstel buiten beschouwing, omdat de we daar nog onvoldoende of geen zicht op hebben. De instellingen nemen de meerkosten mee in de begin volgend jaar op te stellen jaarrekeningen. Ter compensatie van de meerkosten heeft het Rijk middelen toegezegd die in de komende decembercirculaire per gemeente bekend zal worden gemaakt. Zowel de meerkosten als de compensatiemiddelen worden in de jaarrekening 2021 verwerkt.

Vanuit de in 2021 ontvangen compensatiemiddelen van het Rijk is nog circa € 3,2 miljoen beschikbaar, een groot deel (€ 2,2 miljoen) hiervan heeft betrekking op de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten). De gelden zijn voorlopig geparkeerd in het gemeentelijk coronabudget in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen, die wij de komende maanden zullen uitwerken. Met betrekking tot de TONK constateren we dat het Rijk ruimhartig middelen beschikbaar heeft gesteld. De werkelijke kosten in 2021 worden ingeschat op € 250.000.

Overzicht voorlopig geparkeerde compensatiegelden:

• TONK	2.165.000
• Lokale cultuur	427.000
• Heroriëntatie zelfstandigen	37.000
• Buurt- en dorpshuizen	77.000
• (Impuls) re-integratie bijstandsgerechtigden	520.000

Datum 29 november 2021

Daarnaast beschikken we nog over een restantbudget van circa € 0,9 miljoen vanuit het bij de begroting 2021 beschikbaar gestelde budget van € 2,5 miljoen om noodlijdende sectoren vanwege de coronamaatregelen te ondersteunen

Naast de resterende compensatiemiddelen verwachten we zoals gezegd aanvullende compensatie bij de decembercirculaire van het gemeentefonds. Op onderdelen hebben wij inmiddels voorinformatie ontvangen over de te compenseren bedragen, zoals aanvullende compensatie voor inkomstenderving over 2020 en compensatie SW-bedrijven over de eerste vijf maanden van 2021. Voor zover van toepassing op 2021 nemen we deze bedragen mee in deze begrotingswijziging. Begin 2022 zullen wij u informeren over de definitieve uitkomsten van de decembercirculaire.

Naast de Gemeentefondsuitkeringen ontvangt de gemeente ook een specifieke uitkering van het Rijk om de TOZO-regelingen uit te voeren en een aanvullende compensatie op de specifieke uitkering van het Rijk voor de bijstandslasten (BUIG). De meerkosten van de GGD en de Veiligheidsregio worden direct door het Rijk aan de betreffende instanties verstrekt en blijven in deze nota buiten beschouwing.

De verwachte meerkosten en gedeelde inkomsten liggen redelijk in lijn met de verwachtingen zoals die in de monitor per september zijn opgenomen. Bij de bijstandslasten is sprake van minder kosten.

Minderkosten:

1. Bijstandslasten (BUIG): Was er in 2020 sprake van een behoorlijke toename van het aantal bijstandsgerechtigden vooral vanwege de coronamaatregelen, vanaf januari 2021 zien we een gestage afname van het aantal bijstandsgerechtigden. Per saldo resulteert dit in een voordeel van € 1.250.000 ten opzichte van de begroting 2021. Het voordeel zetten we in om nadelige corona-effecten op andere begrotingsposten op te vangen.

Meerkosten

2. Tozo-regelingen: Via de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), geldend tot 1 oktober 2021, worden ondernemers ondersteund tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De uitvoering wordt gedaan door de gemeenten. De gemeenten worden gecompenseerd via een specifieke uitkering voor de werkelijk gemaakte uitkeringslasten en de uitvoeringskosten. Op basis van actuele prognoses verwachten wij € 6,1 miljoen aan kosten inzake de Tozo-regeling te maken in 2021, onderverdeeld in € 5,0 miljoen uitkeringslasten, € 0,2 miljoen bedrijfskredieten en € 0,9 miljoen aan uitvoeringskosten. Bij de jaarrekening zal verrekening met de specifieke uitkering plaatsvinden op basis van de werkelijk gemaakte kosten.
3. Bij Tiem bv wordt een tekort van € 190.000 verwacht over het jaar 2021. Als gevolg van de corona maatregelen lag het aantal detacheringen en plaatsingen bij werkgevers in de eerste maanden 2021 nog op het lage niveau van 2020. Na het versoepelen van de maatregelen vanaf de zomer gaat het beter en neemt de omzet weer toe. De 1,5 m beperking gaf ook minder productiemogelijkheid. Er worden nog steeds extra kosten gemaakt vanwege getroffen coronamaatregelen.
4. TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten): De TONK is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. De

Datum 29 november 2021

totale kosten over 2021 worden geraamd op € 250.000 en worden gedekt uit de reeds ontvangen gelden van het Rijk vanwege de TONK-regeling.

5. Extra bedrijfsvoeringskosten vanwege corona: de extra bedrijfsvoeringskosten bedragen netto € 500.000 en zijn vooral het gevolg van werkplek ondersteunende maatregelen (zoals thuiswerken, kantoorwerken), het invulling geven aan de anderhalve meter maatregelen, zoals het coronaproof maken en houden van gebouwen, waaronder fietsenstallingen (o.a. schoonmaakkosten) en kosten in verband met communicatie en coronateams.

Gederfde inkomsten:

6. Leges burgerzaken: Bij de onderdelen reisdocumenten, rijbewijzen en huwelijken is sprake van minder inkomsten, vooral vanwege de coronabeperkingen in het eerste half jaar. In totaal een verwacht nadeel van € 60.000.
7. Parkeeropbrengsten: Evenals in 2020 heeft de coronacrisis een grote impact op de opbrengsten uit parkeren. Op basis van huidige inschattingen verwachten we een nadeel van € 2.300.000 over 2021 aan minder parkeeropbrengsten. In de eerste maanden van 2021 lag de bezettingsgraad tussen 25% en 50%, vanaf juni – augustus zagen we een toenemende bezettingsgraad richting de 95% tot 100%. In hoeverre de huidige coronabeperkende maatregelen in de laatste maand van het jaar invloed gaat hebben op de parkeeropbrengsten is thans niet in te schatten. Het Rijk heeft toegezegd ook voor 2021 over te gaan tot een reële compensatie van de gederfde inkomsten. In de loop van 2022 verwachten we meer duidelijkheid te krijgen over de hoogte van de compensatie.
8. Huurinkomsten sport: In de periode van corona heeft de gemeente via het Rijk de mogelijkheid gekregen een aanvraag in te dienen voor een Tegemoetkoming Verhuur Sportaccommodaties (TVS). Hierdoor was het mogelijk de huur aan de sportverenigingen c.a. kwijt te schelden en deze gecompenseerd te krijgen vanuit het Rijk. Ondertussen heeft de gemeente Zwolle 4 aanvragen ingediend over respectievelijk de periode 16 maart tot 1 juni 2020, 1 oktober 2020 tot 1 januari 2021 (4e kwartaal), 1 januari 2021 tot 1 april 2021 (1e kwartaal) en 1 april 2021 tot 1 juli 2021 (2e kwartaal). De door de gemeente verstrekte vrijstelling wordt niet volledig door het Rijk gecompenseerd omdat bepaalde huurders die niet als sportvereniging bij de Kamer van Koophandel staan ingeschreven maar wel sportactiviteiten organiseren, niet onder de voorwaarden van het rijk vallen. Het nadeel op de compensatie komt voor rekening van de gemeente. In de tweede helft van 2021 is reeds een deel van het nadeel verwerkt. Via deze wijziging wordt het resterende verschil meegenomen. Nadeel € 120.000. (€ 40.000 per kwartaal). Naast de kwijtschelding over bovenstaande perioden is alsnog besloten ook over de maand juni van 2020 tot kwijtschelding over te gaan voor de gebruikers van de binnensportaccommodaties, vanwege het gemeentelijk besluit om de binnensport in juni 2020 nog niet te openen. Nadeel € 11.000.
9. Toeristenbelasting: Op basis van het aantal overnachtingen tot en met het 3e kwartaal verwachten we over 2021 een lagere opbrengst van € 125.000.
10. De opbrengst uit de warenmarktleges laat een nadeel zien van rond de € 40.000, dit zal deels het gevolg zijn van corona, maar kan ook andere oorzaken hebben.

De gederfde inkomsten vanwege precariorechten en havengelden zijn al via afzonderlijk raadsbesluit in de begroting 2021 verwerkt. Evenzo een deel van het nadeel op kwijtschelding huurinkomsten sport en tijdelijke verlaging huurprijs en erfpachts canon (huurders en erfpachters gemeente Zwolle).

Risico's

De onzekerheid over de oninbaarheid van het verstrekte uitstel van betalingen op gemeentelijke huren is sterk afgenomen. Bij belastingen is er geen noemenswaardige achterstand. Per medio november

Datum 29 november 2021

staat er nog een totaalbedrag aan openstaande vorderingen open van circa € 1 miljoen. Met de meeste instellingen zijn betalingsafspraken gemaakt en met de overige instellingen zijn we in gesprek. Het verstrekken van geldleningen en garantstellingen houdt een zeker risico in zich. Echter het aantal verstrekte geldleningen gerelateerd aan corona is beperkt (€ 73.000) en er zijn betalingsafspraken gemaakt. Ook op de garantstellingen verwachten wij dat de risico's beperkt zijn. In het weerstandsvermogen houden we voorlopig rekening met een risicobedrag van € 5 miljoen. Op basis van de huidige inzichten kan dit risicobedrag verlaagd worden. In het voorjaar van 2022 zullen wij op basis van de jaarrekening 2021 en de dan actuele informatie het risicobedrag opnieuw vaststellen.

Financiën

Het nadeel van de hierboven genoemde posten vangen we op door de aanvullende compensatie voor inkomstenderving over 2020, de verwachte compensatie voor SW-bedrijven en het voordeel op de bijstandslasten (o.a. vanwege compensatie coronaeffecten op de bijstandslasten) hiervoor in te zetten. De kosten van de TOZO worden volledig opgevangen uit de hiervoor ontvangen specifieke uitkering van het Rijk.

Compensatiegelden:

1. Aanvullende compensatie inkomstenderving 2020	1.741.000
2. Voordeel op bijstandslasten (BUIG)	1.250.000
3. Inzet coronabudget (oa. TONK /huurinkomst sport)	<u>415.000</u>
Totaal voordeel	3.406.000

Meerkosten/gederfde inkomsten:

4. Tozo-regelingen (budgetneutraal)	0
5. Tiem bv	190.000
o Dekking uit verwachte compensatie SW-bedrijven	-190.000
6. TONK	250.000
7. Projectkosten Corona bedrijfsvoering	500.000
8. Leges Burgerzaken	60.000
9. Parkeergelden	2.300.000
10. Huurinkomsten sport	131.000
11. Toeristenbelasting	125.000
12. Marktgelden	<u>40.000</u>
Totaal nadeel	3.406.000

In bijlage 1 is de bijbehorende begrotingswijziging opgenomen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Zodra wij nieuwe informatie over eventuele aanvullende Rijkscompensatie ontvangen dan zullen wij u over de uitkomsten informeren. De definitieve verantwoording over de begrotingsbudgetten vindt plaats bij de jaarrekening 2021. Omtrent de geparkeerde compensatiegelden verwachten wij de komende maanden met concrete bestedingsvoorstellen te komen, dan wel in het voorjaar een besluit te nemen over eventuele vrijval naar de algemene middelen.

Openbaarheid

Openbaar

voorstel

Zwolle

Datum 29 november 2021

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Datum 29 november 2021

Bijlage 1: Begrotingswijziging 2021 i.v.m. corona.

Doel		Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
1.2.3		We versterken de vitaliteit van sportverenigingen en sportaccommodaties		
	1.	Huurinkomsten sport	131.000	
2.2.1		Arbeidsparticipatie		
	1.	Tiem bv	190.000	
4.1.1		Inkomen en armoede		
	1.	Tozo-regelingen uitkeringslasten	5.000.000	
	2.	Tozo-regelingen bedrijfskredieten	200.000	
	3.	Tozo-regelingen uitvoeringskosten	900.000	
	4.	Tozo-regelingen specifieke rijksuitkering		6.100.000
	5.	Bijstandsuitgaven (minder uitgaven)	-1.250.000	
	6.	TONK	250.000	
5.2.1		Winkels, uitgaansvoorzieningen, evenementen		
	1.	Warenmarkten (minder inkomsten)		-40.000
6.3.3		Parkeren		
	1.	Parkeren (compensatie minder inkomsten)		-2.300.000
8.2.1		Dienstverlening		
	1.	Leges Burgerzaken (minder inkomsten)		-60.000
9.1.4		Bedrijfsvoering		
	1.	Bedrijfsvoeringkosten corona	500.000	
10.1.1		Algemene dekkingsmiddelen		
	1.	Toeristenbelasting (minder inkomsten)		-125.000
	2.	Coronabudget (via reserve incidentele bestedingen)		415.000
	3.	Gemeentefondsuitkering		1.931.000
Totaal			5.921.000	5.921.000

Datum 29 november 2021

Bijlage 2: Totaaloverzicht ontvangen compensatiegelden via het gemeentefonds.

Per eind september zijn de volgende compensatiegelden vanwege corona via het gemeentefonds ontvangen of toegezegd voor de jaren 2021 en 2022.

	2021	2022
Via de septembercirculaire 2020 (1 ^e en 2 ^e compensatiepakket):		
• Opschalingskorting (toevoegen aan algemene middelen)	1.211.000	
Via de decembercirculaire 2020 (3 ^e compensatiepakket):		
• Aanvullend pakket en impuls re-integratie	1.264.000	
• Gemeentelijk schuldenbeleid	283.000	
• Bijzondere bijstand	99.000	
• Crisisdienstverlening (arbeidsmarktregio)	1.227.000	
• Compensatie cultuursector 2021 (apart raadsbesluit)	1.434.000	
• Aanvulling Tweede Kamer verkiezingen (budget verkiezingen)	154.000	
Via de maartbrief (4 ^e compensatiepakket)		
• TONK	602.000	
• Extra begeleiding kwetsbare groepen	271.000	
• Bestrijding eenzaamheid ouderen	216.000	
• Afvalverwerking	206.000	
• Perspectief en jongeren	310.000	
• Jongerenwerk	105.000	
• Mentale ondersteuning jeugd	89.000	
• Activiteiten en ontmoetingen jeugd	62.000	
• Extra begeleiding dak- en thuislozen (centrumgemeente)	251.000	
• Voorschoolse voorziening peuters	37.000	
Via de meicirculaire 2021		
• Heroriëntatie zelfstandigen	37.000	
Via de septembercirculaire 2021		
• Lokale cultuur	427.000	
• Buurt- en dorpshuizen	77.000	
• TONK (aanvulling)	1.813.000	
• Handhaving quarantaine	120.000	
• Aanvullend pakket en impuls re-integratie		520.000
• Gemeentelijk schuldenbeleid		274.000
• Bijzondere bijstand		137.000
Totaal	10.295.000	931.000